

Figur 2.9.3 Identifierade naturvårdsintressen på regional och lokal nivå

- Alternativ**
- UA1v
 - UA1o
 - Länk Triangel Öst
 - UA2v4
 - UA2o
 - Vägorridor
- 12 km-angivelse
- Våtmarksinventering i Skåne län (Lst)
 - I, II, III, IV Värdeklass
 - Sumpskog (SVO)
 - Inventering: groda och padda
- Småvatten och våtmarker i Svedala kommun**
- Unika objekt
 - Mycket värdefulla och värdefulla objekt

Figur 2.9.4 Småvatten och våtmarker

Tabell 2.9.4 Specifika naturvärden längs med UA2o

Benämning, inventering	Objekt nr	Klass	Läge	Beskrivning
Häckebergaområdet och Björkesåkrasjöns norra/östra strand Naturreservat (tidigare naturvårdsområde) Naturvårdsprogram för Malmöhus län Ängs- och hagmark i Skåne län Naturvårdsplan för Lunds kommun Nyckelbiotop, SVO Sumpskog, SVO Naturvärde, SVO	ID 12 ID 81041301 ID 81042901 ID H, delområde 1, s, 2 ID 61594621 ID 61590031 ID 61585741 ID 61581351 ID 6158840 ID 6158644 ID 61594201 ID 61583401	Klass 2 Klass 3 Klass 4 Klass 1-2	UA2o km 8+7-11+3	Häckeberga gods omfattar ett av de från naturvårdssynpunkt mest värdefulla områdena i Skåne med sitt säregna, variationsrika landskap och sin värdefulla miljö med rikt växt- och djurliv. Häckeberga utgör kärnan i det sydligast belägna större skogsområdet i landet, vilket är av stort intresse ur markhistorisk och ekologisk synvinkel. Skogsmark upptar största arealen i naturreservatet. Ungefär halva skogen utgörs av bokskog medan resten huvudsakligen är planterade granskogar. De öppna och odlade eller betade markerna omgivs ofta av bryn eller gården med gamla träd. Växlingen mellan det öppna och slutna landskapet är en av förutsättningarna för landskapets skönhetsvärden. I området finns en rik förekomst av hjortdjur, häckande fåglar och rödlistade växt- och djurarter. Området runt Björkesåkrasjön är ett av de viktigaste områdena. Detta då det är intressant för naturvård, kulturmiljö och friluftsliv. Björkesåkrasjön avrinner via Björkesåkraån mot Häckebergasjön (som ligger utanför kartgränsen i norr). Längs med kommungränsen i söder finns ett område med artrik busk- och trädvegetation. I området finns ett antal områden av nyckelbiotopstatus, sumpskogar och naturvärden.
Gissholm Småvatten och våtmarker, Svedala kommun		Klass B	UA2o km 12+0-12+8	I området söder om Gissholm finns flera småvatten av klass B.
Laholmsrännan - Svartesjö Naturen i Svedala kommun Äng och Hage, Svedala kommun Småvatten och våtmarker, Svedala kommun	ID 21 ID 51 ID 891 (ID 897)	Klass N2 Klass IV Klass A Klass B	UA2o km 13+1-13+3	Laholmsrännan är en betad dalgång nordväst om Slätteröd. I botten av dalen finns rikkärr som i övre delarna växer igen med sly. Dalen mynnar i de låglänta torvmarkerna vid Ljungen, söder om Björkesåkrasjön. De största värdena finns i den östra delen av dalgången. En sårbar växtart finns i området. Strax öster om Laholmsrännan finns ett småvatten i åkermarken.
Iglesjö väst Naturen i Svedala kommun Småvatten och våtmarker, Svedala kommun	ID 80 ID 899	Klass N3 Klass A	UA2o km 13+5	Lövgrodelokal som tidigare var omfattande men som de senaste 15 åren innehållit enstaka djur. Uppväxande granskog i söder kan vara den avgörande faktorn.
Svartesjöhus Småvatten och våtmarker, Svedala kommun		Klass B	UA2o km 13+8	I närheten av Svartesjöhus gård finns tre småvatten av klass B.
Stenbäck Naturvårdsplan, Trelleborgs kommun	ID 31	Högt naturvärde	UA2o km 14+6-15+0	Lövskogsområde med inslag av gran. Starkt kuperat område med orkidéer. Området är värdefullt för naturvård och rekreation.
Stjärneholm och Lillesjö Naturvårdsprogram för Malmöhus län Våtmarker, Skåne län Ängs- och hagmarksinventering i Skåne län Sumpskog, SVO	ID 9 ID 02D0A01/272 ID 64005101 ID 6152979	Klass 3 Klass 2 Klass 3	UA2o km 17+7-17+9	Lillesjö har värde för fågellivet. Lillesjö är till stor del omgiven av kärrartad mark, som är invuxen med viden, al och björk. Kring Stjärneholms borggruin växer bl.a. orkidéer och gullvivor.
Vid Ystadbanan Ängs- och hagmarksinventering i Skåne län	ID 64005201	Klass 4	UA2o km 18+7-19+0	

Skogsområdet Österskog med bebyggelsen i Eksmaden i förgrunden

Naturvärdesbedömning

Då utredningsområdet präglas av en Utifrån delområdets naturvärden och naturkvaliteter har en naturvärdesbedömning gjorts, se figur 2.9.5. Kategoriseringen överensstämmer med angivna klasser in de länsvisa och kommunala naturvårdsprogrammen vilka följer följande kategorisering:

- Klass I:* områden med högsta naturvärde som ofta innefattar stora områden med sällsynta naturmiljöer och flera hotade arter. Ingrepp kan få mycket stora konsekvenser för den biologiska mångfalden om inte särskild hänsyn tas vid fortsatt planering.
- Klass II:* områden med mycket höga naturvärden. Ingrepp kan få stora konsekvenser för den biologiska mångfalden om inte särskild hänsyn tas vid fortsatt planering.
- Klass III:* områden med höga naturvärden, variationsrik natur med många småbiotoper och förekomst av sällsynta arter eller naturmiljöer.

Mark som inte är kategoriserad har också naturvärden men består främst av åkermark och flygfält, där ingrepp har liten direkt påverkan. Dock kan ingrepp i dessa områden komma att påverka t ex viltets rörelser och möjligheter till födosök.

Det är framförallt runt sjöarna som områden med högsta värde (klass I) finns. Detta gäller runt Fjällfotasjön, Börringejön och Klosterviken samt Björkesåkrasjön. Dessa värdefulla miljöer består av skog av varierande karaktär, betesmarker och strandområden. Även Natura 2000-områdena Lemmeströtorp och Hunneröds mosse har högsta naturvärde samt området runt Stjärneholm.

Områden med höga naturvärden (klass II) finns spridda i området och har varierande innehåll och utbredning. I närheten av korridorerna finns t ex betesmarkerna i Djurhagen, lövskogsområdet norr om E65 vid skjutbanan. Några småvatten vid Håkanstorp har högre värde än de angränsande områden. Ett område runt Björkesåkraån öster om flygplatsen har klassats som klass II då området består av omväxlande betesmark och högre vegetation. Slätterödsboden söder om Björkesåkrasjön är höga naturvärden och är mycket rik på vilt. Vid Svartesjöhus och Skanör finns flera småvatten som är värdefulla då de är goda lövgrodelokaler. Den skogsklädda söderslutningen mellan Eksmeden och Stenbäck samt skogsområdet vid Gisstorp utgör skogsområden med höga värden.

Områden som klassats som klass III är både skogsområden och mer öppna områden med en viss variation och inslag av åkerholmar, alléer, småvatten mm.

Det varierade skogsområdet norr om Björkesåkrasjön. Flygplatsen i bakgrunden.

Figur 2.9.5 Samlad naturvärdesbedömning

2.10 Rekreation och friluftsliv

Utredningsområdet ligger i sin helhet inom område som omfattas av särskilda bestämmelser enligt miljöbalken 4 kap, se beskrivning i tabell 2.10.1. Se även avsnitt 1.8 Hushållning med mark och vatten.

Området kring Fjällfotassjön och det mellan Fjällfotassjön och Börringe är en del av ett större och välbesökt frilufts- och rekreationsområde som även omfattar Bokskogen och områdena kring Yddingesjön. Häckeberga naturreservat i nordost är ett populärt strövområde och mål för friluftsaktiviteter. I reservatets södra del, närmast flygplatsen, finns tre parkeringsplatser. Norr om Sturup finns en lägerplats där Skåneleden passerar.

Dessa områden utgör en stor och mycket viktig del av den totala arealen av frilufts- och rekreationsområden i regionen. Områdena är relativt stora, sammanhängande naturområden med en vacker landskapsbild och ett varierat landskap.

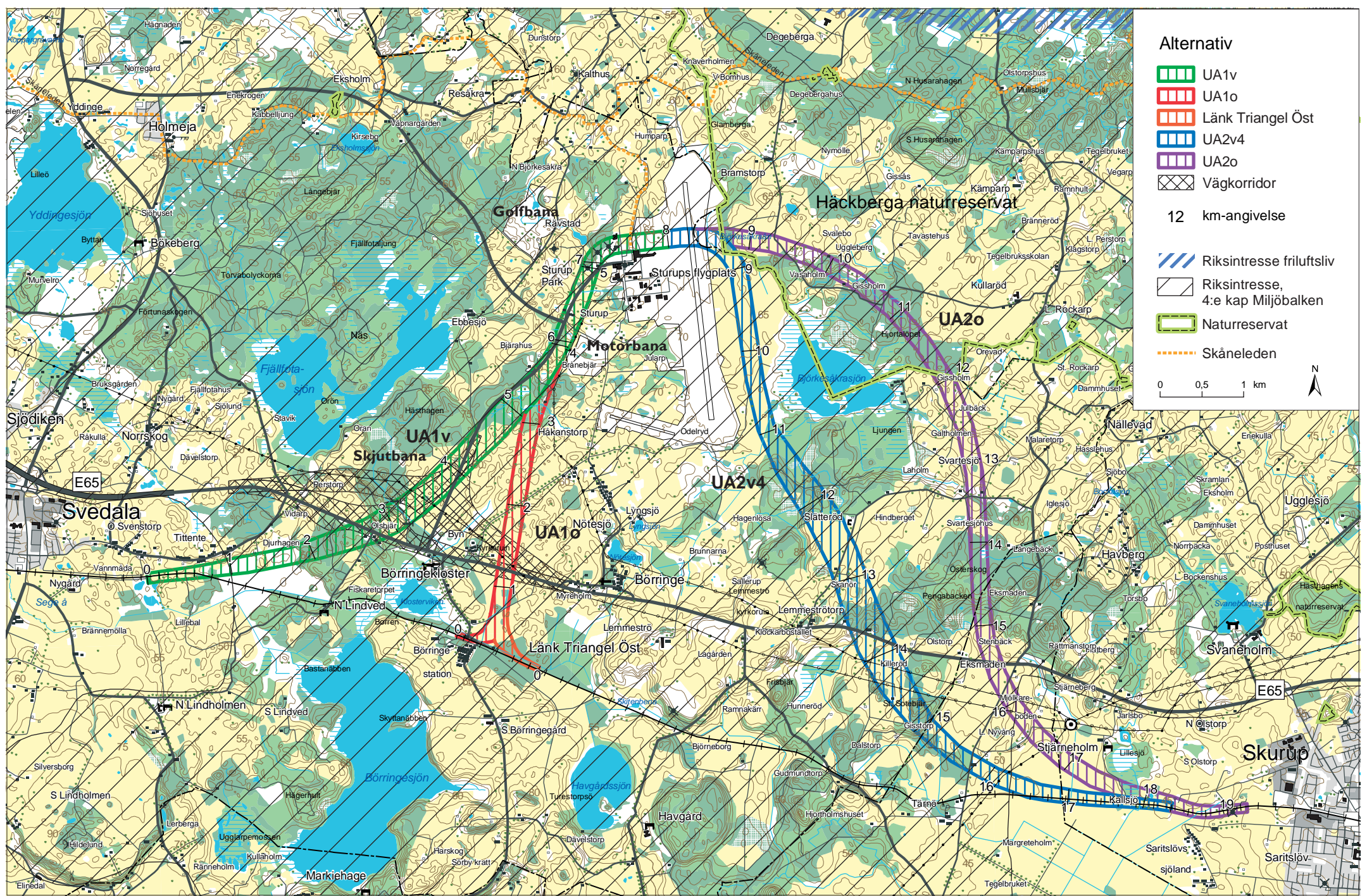
Jakten är en mycket viktig del i det rörliga friluftslivet i området. De stora markägarna i området bedriver även kommersiell jakt. Jakten har långa traditioner bakåt i tiden och kan ses som en viktig kulturyttring för livet i området. Jakten på kronhjort och dovhjort är den viktigaste delen, men det finns även rådjur, älg och vildsvin i området. Förutsättningarna för viltet beskrivs närmare i avsnitt 2.9 Naturmiljö.

Områdena längs med E65 har en begränsad tillgänglighet genom viltstängsel och ett begränsat antal allmänna vägar. Även den kuperade terrängen och tät vegetation hindrar på sina håll en fri rörlighet. Möjligheten att ta sig till områdena med kollektivtrafik är mycket begränsad. Tillgänglighet för cyklister begränsas av avsaknaden av cykelbanor. Det finns cykelbana längs delar av E65 öster om Börringe.

Det finns en golfbana norr om väg 816 i anslutning till flygplatsen. Anläggningen har möjlighet att växa inom gällande detaljplan. Det finns även en motorsportanläggning sydväst om flygplatsen. Förutom golfbanan och motorbanan finns inga andra sport eller motionsanläggningar inom utredningsområdet.

Det finns viss fritidshusbebyggelse spridd i området. Vid Björkesårasjöns östra strand finns ett mindre fritidshusområde.

Benämning, objekt nr	Beskrivning
Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne N 87	Flera sjöar bidrar till landskapets mångformighet. Odlingslandskapet är en mosaikartad miljö med mycket lång bosättningskontinuitet. Backlandskapet är unikt och av såväl nationellt som internationellt geovetenskapligt värde. Landskapsbilden är tilltalande och i stora delar utan motstycke i landet. De stora lövskogarna är av utomordentligt stor betydelse för allmänhetens friluftsliv och vissa delar har mycket hög besöksfrekvens. Mångfalden av naturmiljöer medför dessutom ett synnerligen rikt och varierat växt- och djurliv med ett stort antal rödlistade arter.

Figur 2.10.1 Rekreation och friluftsliv

2.11 Kulturmiljö

Utredningsområdet är ett sydsvenskt bördigt odlingslandskap med böljande linjer och skiftande innehåll. Det är ett kulturlandskap som sedan länge är påverkat av människan genom gränser och vägar, bebyggelse och andra anläggningar. Området är under senare delen av 1900-talet påverkat av moderna odlingsmetoder och är därför mer ensartat och med större sammanhängande odlingsytor än vad det var tidigare. Väg- och gårdsstrukturen och topografin ger trots det landskapet karaktär av en varierad kulturbygd. Landskapet är präglad av godsen med ädellövträd, alléer, engelska trädgårdar och parker.

Inom utredningsområdet finns några relativt opåverkade områden, ovanligt i det befolknings- och infrastrukturtäta Skåne. Landskapet har formats av tidigt småskaligt jordbruk med karakteristisk klungbystruktur för att senare genom skiftesreformer förändras till sammanslagna enheter och utspridda gårdar. I slutet av 1800-talet anlades järnvägen som blev central för samhällets utveckling och landskapets omdaning. I modern tid har rationellt jordbruk format kulturlandskapet genom täckdikning och allt större odlingsenheter. Inom utredningsområdet har också tillkommit flygplats, motorcrossbana och golfbana samt vägar som starkt påverkar landskapet. Många gårdar är avstyckade och bebyggelsen används numera som fritidshus eller som bostäder för pendlare som arbetar i näraliggande städer. Rationellt jordbruk präglar den öppna marken. Gran, och till viss del lövträd, har planterats på delar av den tidigare betes- och åkermarken. Godsen och slotten har stora öppna odlingsarealer med strukturer och vägsträckningar från enskiftet men med ytterligare ökad rationalisering. Mellan storgårdarna finns mindre gårdar vars odlingsarealer ofta är mera varierade och brutna.

Beskrivningen av kulturlandskapet inleds med en övergripande beskrivning av landskapets utveckling och följs sedan av en mer detaljerad beskrivning av kulturhistoriskt intressanta objekt och miljöer längs alternativens korridorer.

Landskapets utveckling

Fram till medeltiden (fram till 1000-talet)

Områdets kända kulturhistoria börjar med spår från jägarkulturer av kringvandrande jägare från mesolitisk tid (ca 10 000-4 200 f.Kr) framförallt i form av jaktredskap och boplatzlämningar under mark vid sjöar och vattendrag. Tämmligen rikhaltiga lämningar har påträffats i anslutning till bl.a. Börringesjön. Under yngre stenåldern (4 200-1 800 f. Kr) etablerades jordbruk i området och de spår man kan finna är framförallt gravmonument i form av dösar, hållkistor och gånggrifter. Spår av boplatser från denna tid återfinns bl.a. i hela Sturupsområdet. Bronsålderns (1 800-400 f.Kr) jordbruksbefolkning fortsatte stenåldersböndernas uppodling och avskogning av landskapet och lade grunden till det skånska landskap vi har idag. Detta fortsatte även under järnåldern (400 f.Kr - 1 050 e.Kr). Området är rikt på orts- och bebyggelsenamn varav flera anses kunna hänföras till tiden omkring 400-600 e.Kr t.om. vikingatid, bl.a. Börninge. Detta indikerar att området har bebotts och utnyttjats kontinuerligt från yngre järnåldern och framåt. Ytterligare spår av människans verksamhet i trakten är de många fornborgarna. Borren, sydväst om Börninge kloster, liksom de medeltida borglämningarna på Kungsbacken vid Lemmeströ och Thurestorp i Havgårdssjön vittnar om orostider och behov av befästa anläggningar under sen järnålder och medeltid. Fornborgen Borren (som framstår som en av landets största), har sannolikt fungerat som tillflyktsborg, medan de övriga har haft en mer permanent bosättning. I sammanhanget bör även nämnas fornborgen vid Björkesåkrasjön.

Huvudbyggnaden på Börninge Kloster

I slättbygderna är spåren från den förhistoriska tiden till stora delar utplånade av det moderna jordbruket. I skogs- och mellanbygderna där markutnyttjandet varit mindre intensivt återfinns skeppssättningar, domarringar och resta stenar. Inom utredningsområdet finns fornlämningar kvar i mindre intensivt brukade marker men är oftast helt bortodlade i åkerlandskapet.

Medeltid och början av skiftesreformen (1000-tal till slutet av 1700-talet)

Vid århundradena kring 1000-talet medför förändrat odlingsystem och tekniska förbättringar att befolkningen ökar och omfattande bybildningar tar form. Under en stor del av medeltiden (1050-1500) etablerades många byar som ännu består. Den medeltida bebyggelsen med bl.a. ensamgårdar och dubbelgårdar kom i huvudsak att präglade området ända fram till enskiftet i början av 1800-talet. Skåne kristnades under tidig medeltid och en mängd kloster, kyrkor, borgar, byar och städer anlades under samma tid. Benediktinerklostret i Börninge anlades på 1100-talet med en klosterkyrka knuten till denna anläggning. Tillkomsten av socknarna tog också vid denna tid mer fasta former och ett flertal romanska kyrkor uppfördes. Lemmeströ kyrka uppfördes sannolikt på 1200-talet. Idag återstår endast en ruin av kyrkans torn, vars form utgör ett tydligt historiskt landmärke i det omgivande åkerlandskapet.

Efter medeltiden följde utökade adelsprivilegier och storgodsbildningen fortsatte. De största godsen från medeltiden inom utredningsområdet är Börninge kloster, Stjärneholms borgruin och Svaneholms slott. Dessa har tydliga kopplingar till byarna och arrendegårdar som tjänade godsen.

Börninge kloster fungerade som kloster fram till reformationen 1536 då danska kronan drog in rättigheterna. På 1580-talet raserades den gamla klosterkyrkan och på en höjd ca 300 m nordost om klostret (nuvarande Byn) uppfördes

strax efter en sockenkyrka, S:t Peders kyrka (även kallad Norra Börninge kyrka). I mitten av 1500-talet sammanslogs Börninge och Lemmeströ församlingar till ett pastorat med innehavaren av Börninge klostrets godscomplex som patronat. 1781 biföll Kungl Maj:t en begäran om att få sammanlägga de båda församlingarna och samtidigt radera de båda kyrkorna (Norra Börninge kyrka och Lemmeströ kyrka) samt att bygga en ny kyrka. De två gamla kyrkorna revs och byggmaterialet användes för uppförandet av Gustafs kyrka (1783-87) söder om Nötesjö. När kyrkan uppfördes fanns ingen bebyggelse på platsen utan en kyrkby kom att växa fram under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. Den nuvarande huvudbyggnaden och flyglarna vid Börninge kloster uppfördes på 1760-talet.

Stjärneholms borg uppfördes på 1500-talet, men blev kortvarig då den revs i början av 1600-talet. Svaneholms slott började uppföras omkring 1530 och har byggts om och till med tiden. Byggnaderna bildar en sluten fyrkant med en borggård.

Skiftesreformen och tidig industrialism (1800 – 1880)

Vid 1800-talets början ökade befolkningen kraftigt och en agrar expansion uppstod. Skiftesreformer genomfördes vilket fick till följd att gårdar flyttades till byns utkanter, våtmarker torrlades och uppodlades. Med hjälp av tegelrör dikades och dränerades mycket mark. Under en tidsperiod på ca 100 år fyrdubblades åkerarealen i Malmöhus län. Rutger Macklean var en pionjär för skiftesreformen och redan 1782-86 genomfördes enskifte på Svaneholm.

Utdikningen av Näsbyholmssjön 1866-69 (söder om Margretheholm i karta, figur 2.11.1) innebar en av de största förändringarna av landskapsbilden sedan enskiftet på Svaneholm. Utdikningen genomfördes efter engelsk-danska förebilder och gav omkring 1100 tunnland ny mark. Vid sjöns

Kyrkoruinen i Byn

sydvästra sida hittades högvärdiga leror och Näsbyholms gods grundade därför ett tegelbruk. Bruket är sedan länge nedlagt men spår av verksamheten finns ännu kvar i marken. Ett mer bestående inslag i landskapsbilden blev arbetar- och tjänstemannabostäderna vid godset som har en enhetlig prägel genom det matta gula Näsbyholmsteglet.

Alléer planterades främst i anslutning till godsen under 1600- och 1700-talet, men de alléer som vi ser i området idag är företrädesvis från 1800-talet. Mest påtaglig av alléerna är "Kyrkestien" som förbinder Byn med Nötesjö. Som en förlängning av denna allé i nordost respektive sydväst fungerar allén vid Odelryd och Håkantorps respektive allén mellan Börringe kloster och Börringe station. Mer eller mindre sammanhängande alléer finns bl.a. vid Vidarp, Ebbesjö och Lemmeströ. Vägsystemet som anlades i ett nytt rätare system utmed skifteskanterna består fortfarande. Det gamla vägnätet i områdets östra del vid Svartesjö och Rockarp har dock bibehållit sin anpassning till landskapet, bl.a. dess forntida isälvsrännor.

Skiftesreformernas rationella brukning av odlingsenheterna medförde också en bättre avkastning av spannmål etc. Ett flertal kvarnar har funnits inom området. Vanligast var väderkvarnarna som bl.a. fanns vid Börringe kloster (här fanns även en vattenkvarn), Lemmeströ, Nötesjö samt i Sturup. Väderkvarnarna var av två typer; den äldre s.k. stubbamöllan och den nyare s.k. holländaren som blev vanlig under mitten av 1800-talet. Den enda väderkvarn som finns kvar i området idag är holländaren i Grönby, ca 7 km söder om Havgård.

En mycket stor del av den bebyggelse som vi ser i byarna och längs vägarna i utkanterna av byarna (gatehus och mindre hemman/gårdar) tillkom under mitten av 1800-talet. Exempel på detta är Tittente, Nötesjö och Börringe vid Gustafs kyrka. Byggnadsmaterialen i husen från denna tid

domineras av korsvirke, lersten, tegel, gråsten och vitputsade fasader. Takmaterialet var ursprungligen oftast av halm och vass, varav endast ett fåtal har detta kvar. Takfallen är idag i de flesta fall klädda med tegel, eternit och plåt. Under senare hälften av 1800-talet uppfördes ett flertal byggnader av tegel i området i och med anläggandet av ett flertal tegelbruk i trakten.

Som en viktig del i upplysningstiden och industrialismen var spridandet av kunskap. Ett flertal skolhus uppfördes inom området under 1800-talet. Det första skolhuset inom Börringe uppfördes 1841 i Svartesjö (byggnaden finns fortfarande kvar). Äldre skolbyggnader finns även kvar i bl.a. Lemmeströ och Norra Börringe.

Industrialismen (1870 – 1950)

Under industrialismen kring sekelskiftet 1870-1900 anlades många järnvägar i Skåne. Längs järnvägarna anlades nya samhällen, sockerbruk, tegelbruk, mejerier m.m. som påverkade landskapet. Via järnvägen kunde produkterna från bruken och jordbruket transporteras. I början på 1900-talet skedde också inflyttning till städerna i stor skala samtidigt som sommarbebyggelse anlades.

Järnvägen mellan Malmö och Ystad (kallad Grevebanan i folkmun eftersom den bekostades av godsägarna) invigdes 1874 och samtidigt stod stationsbyggnaden i Södra Börringe (Börringe station) färdig. Byggnaden är likt de övriga stationerna längs Grevebanan uppförd i tegel med gulputsade fasader och flackt sadeltak. Längs järnvägen växte också ett flertal banvaktstugor fram. Börringe station kom att bli en knutpunkt i samband med att ett spår till Östra Torp på Söderslätt (ligger utanför kartan i söder) byggdes 1883-87 (Torpärbanan). Anslutningen till Grevebanan låg strax öster om stationsbyggnaden. Torpärebanan lades ned 1954. Det var fram-

förallt betransporterna som var av stor betydelse för denna bana. Som ett minne från denna tid står det lilla våghuset kvar strax sydväst om stationshuset i Börringe.

Konsten att bränna tegel har en lång tradition i trakterna i och kring Börringe. I och med anläggandet av Börringe tegelbruk 1884 vid Börringe station fick bygden en industri av stora mått. Tegelbruket var ett av de största i Skandinavien. Teglet från Börringe hade ett mycket gott anseende i både Sverige och utlandet. Tegelindustrin och järnvägen fick stationssamhället att blomstra under slutet av 1800-talet och en bra bit in på 1900-talet. Stationssamhället uppvisar idag en stor variation på bebyggelse från mönstermurade tegelbyggnader till funkis. Börringe tegelbruk var i drift fram till mitten av 1960-talet och hade då producerat tegel till ett stort antal byggnader i Sverige. Av tegelbruket återstår idag endast en mindre byggnad från 1950-talet. Även på Havgård fanns vid denna tid ett tegelbruk som dock lades ned redan 1902.

I industrialismens spår kom ångan och elektriciteten. Redan tidigt försökte man producera el med torveldade kraftverk. Godsägare från bygden gick samman och bildade Slätteröds Kraft AB som byggde ett sådant kraftverk 1906-08. Det låg på Slätteröds ljun (norr om Laholm), en bit nordost om Slätteröds gård. Kraftverket uppfördes i rött Börringetegel med för tiden typisk dekorativ murningsteknik. Pannorna i kraftverket eldades med torv. Till torven uppfördes en stor torklada i trä. Kraftverket lades ned 1922 och byggnaden kom att fungera som transformatorstation till en bit in på 1950-talet. Idag finns bara ruiner kvar av denna "kraftverkskatedral".

Det moderna infrastrukturlandskapet (1950 – idag)

Under senare hälften av 1900-talet har landskapet förändrats genom sammanslagning till större odlingsarealer, mer ensartat jordbruk, infrastrukturåtgångar i form av stora vägar, ledningar och flygplats samt växande tätorter.

Ett påfallande inslag i dagens landskap är de kraftledningarna som från 1950- och 60-talet som skär genom landskapet. Nära Stjärneholm finns ett större ställverk.

Den mest påtagliga förändringen av det aktuella landskapet i modern tid är Sturups flygplats. Den markkrä-

vande anläggningen började byggas 1969 och invigdes den 1 december 1972. Dessförinnan hade en stor del av den gamla byn Sturup rivits. Ett tydligt landmärke, såväl nära som på långt håll, är det höga kontrolltornet. Sammantaget med administrationsbyggnader, fraktkomplex, hangarer etc. utgör Sturup ett mycket stort bebyggelsekomplex som fortsätter växa med verksamheter på och kring flygplatsen.

Fram till 1960- och 70-talet utgjordes den större delen av vägarna i utredningsområdet av grusvägar. Under de senaste 30 åren har dock allt fler vägar belagts med asfalt. Alltjämt finns dock många grusvägar kvar. Från E65 (dåvarande E14) vid Börringekloster byggdes en ny väg norrut till flygplatsen. Vägen mellan Malmö – Ystad (nuvarande E65) har successivt förändrats under årens lopp och har fått en rakare sträckning genom landskapet. En ökad trafik har med åren ställt större krav på säkerhet och framkomlighet på vägen. Under de två senaste åren har E65 breddats och byggts om öster om Börringe. Detta har medfört ett utökat/utvidgat system av vägar vid korsningar längs vägen. Särskilt påtaglig är förändringen vid avfarten till Svaneholm samt vid Lemmeströ. Följden har också blivit att äldre vägar blivit "återvändsgränder" vid E65 (kompenserade av nya anslutningar/vägsträckningar).

På 1990-talet elektrifierades Ystadbanan och samtidigt byggdes mötesbangårdar på flera ställen för att möjliggöra en ökad trafik.

Tätorterna har ofta gamla kärnor som fram till slutet av 1800-talet var sammanhållna och små. Idag växer tätorterna främst i de goda kommunikationslägena med närhet till vägar och järnvägar. Skåne-regionen är en av de mest expansiva regionerna i landet och landskapet förändras ständigt med detta.

Riksintressen

I tabell 2.11.1 nedan och figur 2.11.1 intill redovisas de riksintressen som berörs av utredningsområdet. Kärnområdena beskrivs mer specifikt i kommande avsnitt.

Vid "Grevebanan" anlades Börringe Station som är bostad idag

2.11.1 Riksintressen för kulturmiljövården	
Benämning, objektnr	Beskrivning
Börringe - Anderslöv M:K 122	Området kring Börringe-Lindholmen är ett medeltida borglandskap med förhistorisk kontinuitet och talrika lämningar efter befästa försvarsanläggningar i odlingslandsbygden. Området präglas än idag av det medeltida borglandskapet. Bebyggelsen är i områdets norra del koncentrerad till Börringe kloster och Börringe medan de södra delarna domineras av mindre och spridda herrgårdar och arrandegårdar. Godsförvaltningen vid Börringe kloster och säterierna har genom århundradena präglat landskapet och bebyggelsens utformning. Naturen är varierande med sjöar, åsar, öppna odlingsfält, hagmarker, bokskogsklädda kullar och allékantade vägar. Inom området finns tecken på att det varit bebott sedan stenåldern. Dess sammansättning av element från olika perioder ger en bra föreställning om flera perioders utveckling.
Svaneholm M:K 152	Riksintressen utgörs av slottslandskapet i övergångsbygden mellan slätten och risbygden kring Svaneholms slott av medeltida ursprung. Svaneholms slott är från 1530-talet med nuvarande exteriör från omkring år 1700. Till slottet hör ekonomi- och arbetarbebyggelse i tegel och korsvirke från 1800-talet, herskapsstall, alléer och rester av engelsk park med lusthus. Ingår gör även ruiner efter 1500-talsanläggningen Stjärneholm.